

De invloed van paniek- aanvallen op psychia- trische stoor- nissen

Waarom dit onderzoek? Hoewel paniekaanvallen in de huidige versie van de DSM worden beschreven onder de angststoornissen, komen ze ook bij andere psychiatrische stoornissen voor. Voor DSM-5 wordt overwogen paniekaanvallen als marker op te nemen, die bij elke psychiatrische stoornis kan worden gecodeerd.

Onderzoeksvragen Hangen paniekaanvallen samen met frequenter voorkomen van psychiatrische stoornissen, angststoornissen, depressieve stoornissen en alcoholafhankelijkheid? Hangen paniekaanvallen samen met een chronischer 3-jarig beloop van deze stoornissen, zijn ze voorspellend voor de 3-jaarsincidentie van deze stoornissen en beïnvloeden ze het niveau van functioneren gedurende 3-jaarsfollow-up?

Hoe werd dit onderzocht? Wij gebruikten data van het NEMESIS-onderzoek, de Netherlands Mental Health and Incidence Study, een prospectieve studie in de algemene bevolking. Op basis van een diagnostisch interview (CIDI) werden 5571 mensen ingedeeld in 4 groepen: (a) geen paniek, (b) een voorgeschiedenis met paniekaanvallen, maar zonder paniekstoornis, (c) huidige paniekaanvallen, maar zonder paniekstoornis, en (d) een huidige paniekstoornis. De invloed van de paniekstatus op prevalentie, beloop en incidentie van psychiatrische stoornissen en het niveau van functioneren werd onderzocht met respectievelijk χ^2 -tests, logistische-regressie-analyse, cox-regressieanalyse en linear mixed models.

Belangrijkstere resultaten Bij mensen met paniekaanvallen kwamen vaker psychiatrische stoornissen voor dan bij mensen zonder paniekaanvallen (χ^2 (df) = 490,6 (3); $p < 0,001$). Paniekaanvallen waren ook voorspellend voor een ongunstig beloop van psychiatrische stoornissen (OR: 2,72; 95%-BI: 1,53-4,82) en voor het ontstaan van psychiatrische stoornissen (HR: 4,42; 95%-BI: 2,88-6,80). De impact van paniekaanvallen gold, globaal bezien, voor enigerlei stoornis, angststoornissen, depressieve stoornissen en alcoholafhankelijkheid. Gedurende de 3 jaar follow-up functioneerden mensen met paniekaanvallen slechter dan degenen zonder deze aanvallen ($F = 69,67$; $p < 0,001$). Een voorgeschiedenis met paniekaanvallen had eveneens een negatieve invloed op de genoemde uitkomsten, zij het in mindere mate.

Consequenties voor de praktijk Het voorstel om in de DSM-5 paniekaanvallen als marker op te nemen is nuttig vanwege de voorspellende waarde van paniekaanvallen voor belangrijke klinische uitkomsten. Het routinematig uitvragen van paniekaanvallen kan klinici helpen patiënten met een hoger risico op een ongunstig beloop te identificeren.

LITERATUUR

Batelaan NM, Rhebergen D, de Graaf R, Spijker J, Beekman AT, Penninx BW. Panic attacks as a dimension of psychopathology: evidence for associations with onset and course of mental disorders and level of functioning. *J Clin Psychiatry* 2012; 73: 1195-202.

AUTEUR

NEELTJE BATELAAN
n.batelaan@ggzingeest.nl